

На основу члана 30. став 1 и 2 Закона о високом образовању («Службени гласник РС», бр. 76/05) и члана 76. Статута Географског факултета Универзитета у Београду (у даљем тексту: Факултет), Декан Факултета, на предлог Наставно-научног већа, од 10. септембра 2010. године, доноси

ПРАВИЛНИК О ЗАВРШНОМ РАДУ НА ОСНОВНИМ АКАДЕМСКИМ И ДИПЛОМСКИМ АКАДЕМСКИМ - МАСТЕР СТУДИЈАМА

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Основне академске студије - трогодишње и четворогодишње, на свим студијским групама Факултета: Географији, Туризмологији, Просторном планирању, Демографији и Геопросторним основама животне средине, завршавају се израдом и одбраном завршног рада обима најмање 20 страна. Катедре усвајају списак (листу) тема по студијским подручјима (предметима) на предлог предметних наставника. На почетку сваке школске године, у октобру или новембру, предметни наставници на часовима редовне наставе обавезни су да упознају заинтересоване студенте са списком предложених тема.

Члан 2.

Комисију за одбрану завршеног рада на основним академским студијама именује катедра, по правилу, на почетку сваке школске године, а њен мандат траје једну школску годину.

Члан 3.

Комисију за одбрану завршеног рада на основним академским студијама чине три члана: предметни наставник (ментор), председник и члан (асистент на предмету из кога је тема завршног рада).

Члан 4.

Стандарди за израду завршног рада на основним академским студијама су исти, изузев обима и мање научне сложености, као и за израду завршног - мастер, рада на крају дипломских академских студија.

Члан 5.

Мастер студије се завршавају израдом и одбраном завршног рада обима 25-50 страна. Наставно-научно веће Факултета усваја списак тема по студијским подручјима (предметима) и предметним наставницима. Списак (листа) тема, по правилу, оглашава се на почетку сваке школске године, у октобру или новембру, на интернет страници и огласној табли Факултета. Тему мастер рада студент бира у договору с предметним наставником.

На почетку сваке школске године, по правилу, у октобру или новембру, предметни наставници на часовима редовне наставе обавезни су да упознају заинтересоване студенте са списком предложених тема.

Члан 6.

Извештај о прегледу и оцени завршног – мастер рада усваја предметна Катедра. Комисију за одбрану завршног - мастер рада, коју чине три члана: предметни наставник (ментор), председник и члан, именује Катедра на предлог предметног наставника.

Члан 7.

Листа тема за завршене радове на основним академским и дипломским академским студијама је полуотворена и има одређени број унапред дефинисаних тема и један број тема које представљају слободно сазнајно подручје за испољавање иницијативе студената у дефинисању тема. «Слободних тема» не може бити више од 30% од укупног броја тема на листи.

Члан 8.

Стандарди за израду мастер рада регулисани су одредбама овог Правилника.

Члан 9.

Завршни рад исказује се у студијском програму бројем ЕСПБ кредита, а успех студента на изради и одбрани завршног рада на основним академским студијама и мастер рада изражава се оценом од 5 (није положио) до 10 (одличан). Оцена завршног рада се уписује у индекс, пријаву и записник са одбране рада.

II СТАНДАРДИ ЗА ИЗРАДУ ЗАВРШНОГ - МАСТЕР, РАДА

Члан 10.

Студент је слободан да изабере из ког предмета и код ког наставника ће писати мастер рад, у оквирима одредаба члана 1. и 5 овог Правилника.

Члан 11.

Циљеви израде завршног - мастер, рада су:

- 1) Доказ да је студент овладао знањима и стекао компетенције потребне за самосталан рад у одређеној научној или стручној области и дисциплини.
- 2) Упознавање студента с одређеном облашћу научне или стручне дисциплине кроз детаљнију разраду једне теме из те области.
- 3) Оспособљавање студента за самосталан истраживачки и практичан рад у одређеној области.
- 4) Проходност за докторске студије.

Члан 12.

Тема мастер рада може бити:

- 1) теоријски проблем,
- 2) прикупљање и обрада теренске научне грађе и
- 2) практичан проблем уочен у литератури или у различитим подручјима друштвене праксе (просторном планирању, урбанистичком планирању, руралном планирању, планирању економског и демографској развоја и сл.).

Члан 13.

Тема мастер рада може бити обрађена на два начина:

- 1) Студент може да прикупи, обради, структурира и презентира сазнања из литературе релевантне за тему његовог рада.
- 2) Студент може да примени знање стечено обрадом литературе и покаже како се неки конкретан проблем може решити. То подразумева да аналитички уочи и обради одређени проблем и да покаже јасно какве практичне импликације имају његова различита решења.
- 3) Студент може теренским радом да прикупи оригиналну научну грађу (географску, туризмолошку, просторно планерску, демографску и из области науке о животној средини) и исту формулише у класификован и систематизован скуп знања са одговарајућим објашњењима.

Члан 14.

- 1) Завршни - мастер, рад садржи: насловну страну, садржај, увод, текст, закључак, литературу.
- 2) Насловна страна треба да садржи основне податке као што су: у заглављу: назив факултета и студијска група (УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ - ГЕОГРАФСКИ ФАКУЛТЕТ, нпр. Студијска група Географија), у средњем делу МАСТЕР РАД ИЗ (НАЗИВ ПРЕДМЕТА), наслов рада, име кандидата и број индекса. Испод тога треба назначити име наставника који руководи израдом рада. У подножју је место и датум израде (обично година предаје рада).
- 3) Следи садржај у коме су наведени основни делови кроз које је структуриран мастер рад (поднаслови), као и бројеви страна на којима се ти делови налазе.
- 4) У уводном делу завршног - мастер, рада треба увести читаоца у тему, презентирати значај теме и разлог због кога је студент одабрао да обради баш ту тему, као и преглед садржаја који следи.
- 5) У главном делу завршног - мастер, рада студент обрађује тему рада. Он садржи приказ теоријских (основне дефиниције) и практичних (илустративни примери, по правилу оригинални) резултата који се односе на задату тему. Тај део текста треба да буде структуриран кроз више логичних целина означених одговарајућим насловима и поднасловима.
- 6) На крају рада налази се закључак у коме се износе резултати до којих је студент дошао кроз израду мастер рада.
- 7) Затим, следи списак литературе коју је кандидат користио при изради рада (азбучним/ абecedним редом по именима аутора, са потпуним подацима о библиографској јединици).

Члан 15.

- 1) Кандидат је дужан да приликом израде свог рада користи најмање 15 извора, од којих најмање 10 морају бити академске (научне) публикације.
- 2) Под изворима литературе подразумевају се сви публиковани извори: књиге, чланци, интернет сајтови, компанијски извештаји, статистичке публикације итд.

Члан 16.

- 1) Начин писања: обавезна је употреба компјутера (компјутерска обрада текста) или машине за куцање.
- 2) Дужина рада: најмање 25 - пожељно 35-50 страна (отприлике 1800 знакова по страници текста, око 30 редова текста по страници и око 60 знакова по реду).
- 3) Формат текста: А4 (210x297 мм), маргине све по 2,5 цм, проред 1,5, фонт Times New Roman 12 или други сличне величине, нпр. Courier или Arial. Обавезна је нумерација страна.
- 4) Рад мора бити штампан, повезан и укоричен.
- 5) Рад се предаје у четири примерака.
- 6) Стил писања мора бити у складу са уобичајеним стандардима академског писања.

Члан 17.

- 1) Навођење извора коришћене литература мора да одговара стандардима за објављивање радова у водећим националним часописима Универзитета у Београду – Географског факултета: Зборнику радова и Демографији.

Члан 18.

- 1) Означивање илустрација (карата, скица, шема, графикона, слика, табела и др.) у тексту: наводи се број слике (табеле), а затим и назив слике или табеле итд.
- 2) Навођење извора испод слика и табела - наводи се цео извор: презиме, прво слово имена (година издања), назив дела, место издања: издавач, број стране на којој се у извору налази преузети текст, карта, слика, табела и сл.

III ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 19.

Одредбе овог Правилника односе се и на израду дипломског рада студената по студијском програму Факултета пре доношења Закона о високом образовању («Службени гласник РС», бр. 76/05).

Члан 20.

У прелазном периоду, када Факултет реализује стари и нове студијске програме, завршни - мастер рад на дипломским академским студијама обављаће се по процедури за специјалистички и магистарски рад до почетка школске 2010/11. године.

Члан 21.

Овај Правилник ступа на снагу после разматрања и усвајања предлога на седници Наставно-научног већа и објављивања Одлуке о његовом усвајању на огласној табли Факултета.

В.Д. ДЕКАН-а ГЕОГРАФСКОГ ФАКУЛТЕТА

др Миролуб Миличић